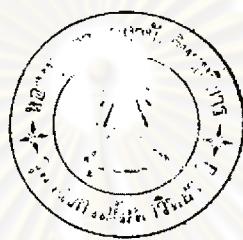

ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระดับที่หนึ่งของการคลอด

นางสาว ทศนิษฐ์ สังขารโรโณ

ศูนย์วิจัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุณศาสตร์มหาบัณฑิต^{ภาควิชาพยาบาลศึกษา}

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

๑๕๔๘๙๓๖๖

STRESS IN PREGNANT WOMEN AT THE FIRST STAGE OF LABOUR

Miss Tassanee Sungkawonno

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

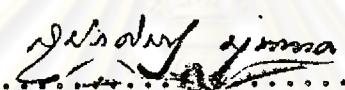
หัวขอวิทยานิพนธ์ ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอด

โดย นางสาว ศศินี สังชาร์โภ

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

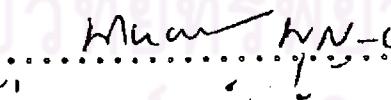
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปานันน พุฒ - หลง

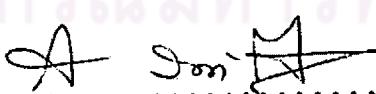
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นิมิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาความหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 ....., คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ....., ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานันน พุฒ - หลง)

 ....., กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานันน พุฒ - หลง)

 ....., กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร)

รองบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอด

ชื่อนิสิต

นางสาวทศนิย์ สังชาร์โณ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปานัน พูน - หลง

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา

2522

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอดซึ่งเกิดเนื่องจากองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว สุขภาพของคนเอง สุขภาพของบุตร การเจ็บครรภ์และการคลอด บรรยายกาศและเจ้าหน้าที่ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาคือ หญิงตั้งครรภ์ที่มารอคลอดที่แผนกสูติกรรม โรงพยาบาลราชวิถี แบ่งเป็นหญิงตั้งครรภ์แรก 60 คน และหญิงตั้งครรภ์หลัง 60 คน โดยเลือกตัวอย่างประชากรตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามชี้แจงผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำไปหาความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยง ซึ่งมีความเที่ยงเท่ากับ .94 วิเคราะห์อนุญาตโดยการหาค่าอัตราเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสมพันธ์ การทดสอบค่า t (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หญิงตั้งครรภ์ในระยะที่หนึ่งของการคลอด มีความเครียดอันเนื่องมาจากการประกอบด้านสุขภาพของบุตรสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการเจ็บครรภ์และการคลอด ด้านเศรษฐกิจและครอบครัว ก่อให้เกิดความเครียดในระดับต่ำ
2. หญิงตั้งครรภ์ครรภ์แรกและครรภ์หลัง มีความเครียดโดยส่วนรวมและแต่ละ

ค้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ว่า "พูงตั้งครรภ์ ครรภ์แรกมีความเครียดสูงกว่าพูงตั้งครรภ์ครรภ์หลัง"

3. พูงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะครอบครัวเดียว และครอบครัวขยายมีความเครียดโดยส่วนรวมและแต่ละค้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า "พูงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะของครอบครัวทางกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

4. พูงตั้งครรภ์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีความเครียดโดยส่วนรวม และแต่ละค้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า "พูงตั้งครรภ์ที่มีภูมิลำเนาทางกันจะมีความเครียดแตกต่างกัน"

5. พูงตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า "พูงตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

6. พูงตั้งครรภ์ที่มีอาชีพทางกันมีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า "พูงตั้งครรภ์ที่มีอาชีพทางกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

7. พูงตั้งครรภ์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจทางกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า "พูงตั้ง-ครรภ์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจทางกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน"

Thesis Title : Stress in Pregnant Women at the First Stage of Labour

Name : Miss Tassanee Sungkawonno

Thesis Advisor : Assistant Professor Parnun Boon -Long

Department : Nursing Education

Academic Year : 1979

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to study stress at the first stage of labour in pregnant women due to economic, family, personal health, child health, labour pain, labour, environment and health personnel. The selected samples were 60 primigravidae and 60 multigravidae who were admitted to the obstetrics department at Rajavithi Hospital. The questionnaires were developed by the researcher. The tryout was carried out to establish the content validity and reliability of the questionnaires. The reliability was .94 by using the split half method. The data was analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation, correlation, t-test and F-test.

The Major Findings :

1. Child health factor was the cause of the highest stress in pregnant women at the first stage of labour, labour pain and labour were the second cause, economic and family factors were the causes of low level of stress.

2. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress between primigravida and multigravida in all and each factors. The hypothesis was rejected that "there is higher stress in primigravida than multigravida."
3. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress between a nuclear family and the extended family. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in the nuclear family and the extended family."
4. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women between who live in the metropolitan area and the rural area. The hypothesis was rejected that "there is difference in level of stress in pregnant women who live in the difference areas of family."
5. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women who have different educational backgrounds. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in pregnant women who have different educational backgrounds."
6. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women who have different occupations. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in pregnant women who have different occupations."
7. There was no statistically significant difference at the .05 level in the level of stress in pregnant women who have different

economic status. The hypothesis was rejected that "there is difference in the level of stress in pregnant women who have different economic status."

กิจกรรมประจำปี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงให้คุณความกุณากาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานัน
บุญ-หลง * อาจารย์บุญคุณการวิจัย ซึ่งได้กุศลให้ออกคิดเห็น คำแนะนำ และเอาใจใส่
แก้ไขข้อบกพร่องทาง ๆ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หองอินทร์ วงศ์สอร์ ได้กุศลให้
คำปรึกษาและคำแนะนำทางด้านต่อไปที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้จัดรูปสืบงานซึ่งในความ
กุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสสืบฯ

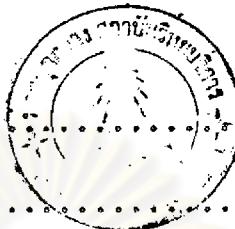
อีก ผู้จัดข้อขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชวิถี รวมทั้งหัวหน้าพยาบาล
หัวหน้าแผนกสูติกรรม หัวหน้าห้องคลอด และเจ้าน้ำพยาบาลในโรงพยาบาลราชวิถี ตลอดจน
ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และขอขอบคุณหนุ่งคงกระพันท์ท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์
นอกจากผู้จัดข้อขอบคุณ อุณมาลี ลวนแก้ว, อุณฑิญา หมูก้าว และอุษะละเอียด แจ่มจันทร์
ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงให้คุ้ยดี

ทศนิย์ สังขารโภ

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิจกรรมประจำปี	๘
รายการตารางประกอบ	๙
รายการแผนภูมิประกอบ	๑๐

บทที่

1 บทนำ	1
ความเบื้องหน้าและความสำคัญของปัจจุบัน	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ปัญหาของการวิจัย	4
สมมุติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อกำหนดเบื้องต้นของการวิจัย	5
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	6
2 วาระการรวมและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความเครียด	8

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สาเหตุของความเครียด	10
ระดับของความเครียด	14
ปฏิกริยาและการปั้นทัวของร่างกายเมื่อมีความเครียด.....	21
ความหมายของการคลอด	27
สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการคลอด	27
ระยะของการคลอด	28
การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของผู้คลอด	29
การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจของผู้คลอด	31
ความเครียดกับการตั้งครรภ์	32
ความเครียดกับการคลอด	36
ความเครียดกับระยะหลังคลอด	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	45
กลุ่มตัวอย่างประชากร	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การหาความต้องการเนื้อหา	48
การหาความเที่ยง	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (គ)

លទ្ធផល	លំដាប់
៥ សុបណ្ឌការវិជ្ជម័យ និព្ទាយធម្ម និងសេននៃនៅ	104
សុបណ្ឌការនៃគោលការណ៍រាជការ	105
សុបណ្ឌការវិជ្ជម័យ	106
ការអភិវឌ្ឍន៍នៃការវិជ្ជម័យ	110
ខែសេននៃនៅនៅខ្លះទីការពិភាក្សាបាន	125
ខែសេននៃនៅនៅនៅការវិជ្ជម័យ	131.
បររាយការណ៍	133
ភាគធម្មការ	139
ជ្រោតិយ្យាវិធី	152

គុណីវិទ្យាព័ត៌មាន
គុណីវិទ្យាព័ត៌មាន

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 หนังสือคู่มือสำหรับผู้สอนและนักเรียน แบบทดสอบการศึกษา	56
2 หนังสือคู่มือสำหรับผู้สอนและนักเรียน แบบทดสอบภาษาอังกฤษ	57
3 หนังสือคู่มือสำหรับผู้สอนและนักเรียน แบบทดสอบภาษาไทย	58
4 หนังสือคู่มือสำหรับผู้สอนและนักเรียน แบบทดสอบภาษาอังกฤษ	59
5 หนังสือคู่มือสำหรับผู้สอนและนักเรียน แบบทดสอบภาษาไทย	60
6 การจัดอันดับคำแนะนำของแหล่งความเรียนของหนังสือคู่มือในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรฯ ที่บังคับใช้	61
7 การจัดอันดับคำแนะนำของแหล่งความเรียนของหนังสือคู่มือในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรฯ ที่บังคับใช้	65
8 การจัดอันดับคำแนะนำของแหล่งความเรียนของหนังสือคู่มือในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรฯ ที่บังคับใช้	68
9 คะแนนเฉลี่ยของความเรียนรายวิชาของหนังสือคู่มือในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	71
10 คะแนนเฉลี่ยของความเรียนรายวิชาของหนังสือคู่มือในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	72
11 คะแนนเฉลี่ยของความเรียนรายวิชาของหนังสือคู่มือในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	73
12 ความสัมพันธ์ของอันดับคำแนะนำของแหล่งความเรียนรายวิชาของหนังสือคู่มือและครรภ์หลัง	74
13 ความสัมพันธ์ของอันดับคำแนะนำของแหล่งความเรียนรายวิชาของหนังสือคู่มือและครรภ์หลัง	77
14 ความเครียดของหนังสือคู่มือและครรภ์หลัง เนื่องจากองค์ประกอบทาง ๆ	78

รายการตารางประกอบ (คต)

ตารางที่		หน้า
15	ความเครียดของหูถุงครรภ์แรกและครรภ์หลังเนื่องจากองค์ประกอบ ค่านิรเมษฐ์กิจ	79
16	ความเครียดของหูถุงครรภ์แรกและครรภ์หลังเนื่องจากองค์ประกอบ ด้านครอบครัว	80
17	ความเครียดของหูถุงครรภ์แรกและครรภ์หลังเนื่องจากองค์ประกอบ ค่านิสัยภาพของตนเอง	81
18	ความเครียดของหูถุงครรภ์แรกและครรภ์หลังเนื่องจากองค์ประกอบ ค่านิสัยภาพของบุตร	82
19	ความเครียดของหูถุงครรภ์แรกและครรภ์หลังเนื่องจากองค์ประกอบ ด้านการเจ็บครรภ์และการคลอด	83
20	ความเครียดของหูถุงครรภ์แรกและครรภ์หลังเนื่องจากองค์ประกอบ ด้านบรรยายกาศและเจ้าหน้าที่	84
21	พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของหูถุงครรภ์แรกและครรภ์หลังเนื่องจากมีความ เครียด	85
22	ความเครียดของหูถุงครรภ์ที่มีลักษณะครอบครัวแบบครอบครัวเดียว และครอบครัวขยายเนื่องจากองค์ประกอบด้านความเชื่อ	86
23	ความเครียดของหูถุงครรภ์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดภูมิลำเนา อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากองค์ประกอบด้านความเชื่อ	87
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างภาคตะวันออกเฉียงของความ- เครียดของหูถุงครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	88

รายการตารางประกอบ (ก)

ตารางที่

หน้า

25	ความเครียดอันเนื่องมาจากการคุ้มครองศรษฐกิจของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	90
26	ความเครียดอันเนื่องมาจากการคุ้มครองครอบครัวของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	91
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความ เครียดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีอาชีพต่างกัน	92
28	ความเครียดอันเนื่องมาจากการคุ้มครองศรษฐกิจของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีอาชีพต่างกัน	94
29	ความเครียดอันเนื่องมาจากการคุ้มครองครอบครัวของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีอาชีพต่างกัน	96
30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความ- เครียดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะศรษฐกิจต่างกัน	98
31	ความเครียดอันเนื่องมาจากการคุ้มครองศรษฐกิจของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีภาวะศรษฐกิจต่างกัน	100
32	ความเครียดอันเนื่องมาจากการคุ้มครองครอบครัวของหญิงตั้ง- ครรภ์ที่มีภาวะศรษฐกิจต่างกัน	102

รายการแทนที่ในปีแรกของ

แทนที่	หน้า
1. สาเหตุของความเครียด	13
2. โภชสารของความเครียดก่อการหลังนำโดย	18
3. ปฏิกริยาของบุคคล เมื่อมีความเครียดเกิดขึ้น	20
4. ปฏิกริยาของร่างกายทุกระบบที่มีความเครียด.....	21
5. สรุปการเปลี่ยนแปลงการทำงานของร่างกาย เมื่อมีความ- เครียด	24
6. ความเครียดกับการเกิดภาวะสมดุล และไม่สมดุล ...	26

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**